

'חלאקה' [תספורת בערבית] לילד בן שלוש

עד גיל שלוש בני המשפחה ושכנים קראו לי 'שירלי טמפל' וזאת בזכות התלתלים היפים שעיתרו את ראשי הקטן. בזכות התלתלים שלי זכיתי לחיבוקים ולנשיקות. עד שהאסון נחת על ראשי. כמה ימים לפני ל"ג בעומר, בשעת בוקר מוקדמת, עלינו לאוטובוס ערבי קטן בגוון חאקי, שבמקום וינקר היה לו עניבת פח גדולה שאותה הניפו פעם אחת לפני פנייה ימינה ופעמיים לפני פנייה שמאלה. הצופר, שבו הרבה הנהג להשתמש, היה עשוי מעין חוקן גומי והקול היה גם בהתאם. האוטובוס יצא בקול חריקה וקרטוע מעל-יד ביתו של מיכאל אליאס ברחוב שלמה. המזרנים והשמיכות והמזוודות הכבדות עם האוכל הועלו אל הגג בסולם ברזל שהיה צמוד מאחורי האוטובוס. הנסיעה המפרכת הזאת נמשכה מהבוקר ועד הלילה והעינוי היה גדול.

הטראומה הגדולה הייתה דווקא במירון. ביום ל"ג בעומר בבוקר נלקחתי אל טקס ה'חלאקה' [תספורת בערבית]. לימים הוסבר לי כי זה טקס ההתבגרות אשר משנה את מראהו של הילד ומצהיר על כניסתו לעולם הגברים. עד גיל שלוש נחשב הילד בעיני החברה ואף בעיני המסורת לתינוק. הוא הסתובב אצל הוריו ומטפלו, ובעיקר בחברת הנשים. בעולם המסורתי, שהפריד בין הנשים לגברים, היה גיל שלוש הסמל למעברו של הילד לחברת הגברים ולתחילת תהליך לימוד התורה שלו. הסמל החיצוני של גזיזת השיער הבהיר את שינוי המעמד. לא עוד שיער פרוע כשל תינוק, אלא שיער מבוגר כשל מבוגר, ולא עוד שיער ארוך כשל נשים, אלא שיער קצר כשל גברים.

דמו בנפשכם, ילד בן שלוש רואה יהודי חרדי אדמוני, שנראה כמו ענק מארץ האגדות, המתקדם לעברי עם מספריים גדולים ואני 'כשה לטבח יובל'. בגדיו של הרבי היו מוכתמים משמן והוריי עשו יד אחת נגדי והגישו אותי טרף למספריים הגדולים, שהלכו והתקרבו אל התלתלים היפים שלי. תוך שניות הוא גזר את מחצית הפדחת שלי ואמר, ואני מצטט מילה במילה: "עכשיו תיקחו אותו לספר שיוריד לו את כל השיער וישאיר לו שתי פאות של ילד יהודי". הצהלולים של הוריי ושל כל מי שעמד בסביבה חנקו בתוכי בכי גדול. כשעמדתי לראשונה מול הראי וראיתי איך נראה 'ילד יהודי' פרצתי בבכי שעה ארוכה.